

בלבי
משכן אבנה

שְׁוִיטִי יְהוָה לְנֶגְדִי תָמִיד

שיעורי בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' "בושה" 41879375 ♦ בלבביפדיה מחשבה "גש" 41886556

נקודה מתוך הפרשה - חקת

בפרשתן (במדבר כ, א) נאמר "ותמות שם מרים וגו'", ומיד בפסוק ב' כתיב "ולא היה מים לעדה", ומשם נתגלגל חטא מי מריבה, והגזירה על משה ואהרן שלא יכנסו לארץ. מכאן שלא רק הורתו והצלתו של משה מהמים נפעלו ע"י מרים אלא גם סוף ימיו התגלגל דייקא ע"י מרים ומים. והלא דבר הוא.

ביאור מורינו הרב שליט"א

מרים, אותיות מים-ר. ולכך היא מצילה את משה רבינו מן המים. וכאשר מתה בטל כח מים זה, ולכן נעשה קלקול של העדר מים, באר שבא בזכותה, ותולדתו חטא משה במים. והיינו שנעשו על ידי מרים; מים מרים. מרים לשון מרירות, כמ"ש חז"ל (שמו"ר כו, א. ועוד) מרים ע"ש המירור, ופגעה מרירות זו במשה.

ובתיקון משה רבנו, ר"ת מ"ר. ונגלה בפרט בקטורת, שכתוב בה (שמות ל, כב) "וידבר ה' אל משה לאמר ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וגו'". ומכאן כך מהפך משה מרירות למתיקות. כמו שנגלה במרה שהשליך עץ מר למתק המים. ואמרו רבותינו שהוא עץ הרדופני (לשון רדיפה) שהוא מר, והשליכו למתק המים. (עיין מכילתא שמות, פרשת ויסע, א).

וכן שורש לידת כל אדם מטיפה "סרוחה", ואחריתו ע"י טיפה סרוחה ומרה, כמ"ש (ע"ז כ ע"ב) אמרו עליו על מלאך המוות וכו', טיפה של מרה תלויה בו, כיוון שחולה רואה אותו, מזדעזע ופותח פיו וזורקה לתוך פיו, ממנה מת ממנה "מסריח" וכו'.

והבן שאצל משה שנולד מכח הארת ועצת מרים כמ"ש חז"ל, טיפה זו שממנה נולד לא היתה טיפה סרוחה, ולכן גם אחריתו לא היה ע"י מלאך המוות, ע"י טיפה סרוחה ומרה. אלא מת מיתת נשיקה, והנשיקה יוצא עימה ניצוצות הרוק, שמהארת משה ירד המן, וטיפה זו היתה מתוקה מהארת המן. אולם גם אצל משה בחינה זו לא היתה בשלמות, מכיוון שבא לכלל כעס בא לכלל טעות, כמ"ש רש"י (במדבר לא, כ), וז"ל, בשמעו נא המורים (המורים דייקא, לשון מרירות), ויך את הסלע, על ידי הכעס טעה, עיי"ש כל דבריו. ואמרו (ברכות סא ע"ב) כבד כועס, מרה זורקת בו טיפה ומניחתו. והרי שאף במשה נגעה במקצת כח מרירות זו.

ועיקר חטא עם ישראל, הוא חטא העגל, ובו היה כח למשה למתק מרירות זו. כמ"ש (שמו"ר נג, ו) כיוון שבאו ישראל למדבר ובקש האלוקים לכלות, א"ל משה, רבש"ע בקשת לאבד את ישראל מכלה אתה אותם מן העולם, לא כן אמרת לי במרה, הוי מתפלל ואמור עשה את המר למתוק, ואף עכשיו חלי מרירתן של ישראל ורפא אותן, הוי ויחל משה. א"ר אבין בשם ר' לוי בר פטרא, בימי משה היה לנו מי שיחלה המרירות שלנו, והוי ויחל משה וכו'. וחלי לשון מתיקות, עיין תרגום (שופטים יד, יח) על הפסוק מה מתוק מדבש, תרגם מה חלי מדובשא. ועיין ערוך (ערך חל).

וכתב בעמק המלך (שער ט"ז פ"י), וז"ל, משה רבנו ע"ה, רצה להמתיק אלו הק"כ (צירופים) אלוקים, סוד המרירות של המוות דסט"א, שנאמר "הסנה בוער באש", הדינין, הסנה גימטריה ק"כ, כעניין ק"כ בתים שבנה שם אלוקים, עכ"ל.

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה

ליקוטים

בלבי תקותך

שולחן ערוך סימן יד' סעיף א'

עץ חיים עם ביאור בלבי - שער הפרצופים דרשה ד'

עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה

עמוד א'

עמוד ב'

עמוד ז'

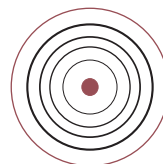
עמוד ח'

עמוד ט'

עמוד יב'

צורת אדם

בנושא פאת הזקן
יום שלישי יב' תמוז
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלביפדיה
עבודת ה'

יתקיים כל יום חמישי
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
20:30

בלביפדיה מחשבה

יתקיים כל יום רבעי
חולון 20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורינו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[אולת מדור הליקוטים והשרות]
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 605-313-6660
books2270@gmail.com

אחדות. ולכן מכח ממון מואב (עיר חשבון) שהיה ברשות סיחון, נתקבצו כולם למקום אחד, היינו נתחברו לשורש שהוא אחד, וכן המלחמה עצמה הייתה בשורש, בשר שלהם. וזהו מלחמה מכח מואב, מלחמה באב - בשורש.

אולם מכח סיחון המלחמה היא בבחינת 'אמא' (נשים) כמ"ש (ב"ב עח:) עיר סיחון - שמהלך אחר שיחה נאה, בבחינת אמירה רכה לנשים, וכמ"ש (קידושין מט:) 'קבין של שיחה ירדו לעולם ט' נטלו נשים ואחד כל העולם כולו.

ובלשון אחרת והיינו הך, המלחמה בסיחון הוא היפך מלחמה במואב. המלחמה במואב הוא מלחמה בשורש, ולהיפך מלחמה בסיחון, הוא במלחמה בענפים שנגררים. ומשום כך נחלקה המלחמה לשנים, תחלה הכו את כל הגברים הלוחמים, בחינת אב, ואח"כ הכה כל הנשים והטף, בחינת אמא, והבן.

וכן בישראל הנלחמים, מחד, עבודתם להדבק בשורש, בהקב"ה, וזהו כנגד מואב. ומאידך, כנגד סיחון עבודתם להגרר אחריו ית"ש, בבחינת 'משכני אחרך נרוצה'.

וכן כנגד מואב, העבודה היא בטחון - דבקות בשורש. וכנגד סיחון - מלשון שיחה - העבודה היא תפילה^א. (מבט פנימי - מלחמה

008 סיחון)

וַיִּפְּן וַיַּעַל דָּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לְקִרְיָתָנוּ וְהוּא וְכָל־עַמּוֹ לְמִלְחָמָה אֶדְרָעִי וַיֵּאמֶר ה' אֵלַי אֶל־תִּיָּא אֹתוֹ (דברים ג, א)

מצאנו כמה טעמים בדברי רבותינו ממה נתיירא משה רבינו.

רש"י פירש (במדבר כא, לד) ע"פ דברי הגמרא (נדה סא.) וז"ל אֶל־תִּיָּא אֹתוֹ - שהיה משה ירא להלחם, שמא תעמוד לו זכותו של **אברהם**, שנאמר (בראשית יד, יג) וַיָּבֹא הַפְּלִיט, הוא עוג, שפלט מן הרפאים שהכו כדרלעומר וחבריו בעשרות קרנים, שנאמר (דברים ג, יא) כִּי רָק־עֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׂאָה מִמֶּנָּה הָרַפָּאִים, עכ"ל^א.

ובמדרש (במדבר יט לב) מצאנו טעם אחר, וז"ל ולמה נתיירא אמר **שמא מעלו ישראל במלחמת סיחון או נתלכלכו בעבירה** אמר לו הקדוש ברוך הוא אל תירא כולן השלימו בצדק, עכ"ל^ב.

ועוד יש לפרש כפשוטו, שנתיירא משה רבינו **מחמת רוב גבורתו** של עוג. וכן משתמע מדברי הילקוט שמעוני (תהלים רמז תתפג) וז"ל,

^א וע"ע ברבי אליהו מזרחי (שם)

^ב ומקורו מדברי הגמרא (חולין ס:) וז"ל כי חשבון עיר סיחון מלך האמורי היא והוא נלחם במלך מואב וגו' מאי נפקא מינה? דאמר להו הקדוש ברוך הוא לישראל, אל תצר את מואב, אמר הקדוש ברוך הוא: ליתני סיחון - ליפוק ממואב, וליתני ישראל - וליפקו מסיחון; והיינו דאמר רב פפא: עמון ומואב טיהרו בסיחון, עכ"ל^א.
^א ועין ברבינו בחיי (במדבר כא, כד) וז"ל "לסיחון מלך האמורי אשר יושב בחשבון", ודרשו בו: למה נקרא שמו סיחון שהכל מסיחין בגבורתו.

^ב בחינת מהלך אחר שיחה נאה, נשים וטף. (עין ב"ב עח:)

^ה וכן מרומז במפלתם לפני בני"י, כמו שדייק התפארת שלמה (פרשת בלק) וז"ל "וירא בלק את כל אשר עשה ישראל לאמורי ויגר מואב וגו' יל"ד למה לא נאמר לסיחון מלך האמורי או מלך חשבון למה קיצר ואמר לאמורי. גם מה ראה הוא יותר מזולתו ולמה תלה הכתוב בו וכו' וז"ל וירא בלק את כל אשר עשה ישראל לאמורי, שעשו הכנות וכוונות התפלה וטהרת הלב. לאמורי. פי' לאמור דברי תפלה ובקשה להשי"ת.

^י עין בגמרא (נדה סא.) וז"ל ויאמר ה' אל משה אל תירא. מכדי, סיחון ועוג אחי הוו, דאמר מר: סיחון ועוג בני אחיה בר שמחזאי הוו. מאי שנא מעוג - דקמסתפי, ומאי שנא מסיחון דלא קמסתפי? א"ר יוחנן אר"ש בן יוחי: מתשובתו של אותו צדיק אתה יודע מה היה בלבן, אמר: שמא תעמוד לו זכות של אברהם אבינו, שנאמר ויבא הפליט ויגד לאברהם העברי, ואמר רבי יוחנן: זה עוג 'שפלט' מדור המבול. אומנם עין במדרש רבה (במדבר יט, לב) וז"ל כי רק עוג מלך הבשן 'נשאר' מיתר הרפאים והוא נשאר מן הגבורים שהרגו אמרפל וחבריו, עכ"ל. (ורשי' אזיל כפשטיה דקרא (דברים ג, יא) כִּי רָק־עֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׂאָה מִמֶּנָּה הָרַפָּאִים. וצ"ל שם"ל לרש"י שלשון 'נשאר' ו"פלט" זה היינו הך.)

^א במדרש תהלים (מזמור קלו) מבואר שכך היה שמו וז"ל אמר ר' שמעון בן לקיש משום בר קפרא פליט היה שמו, שנאמר ויבא הפליט (בראשית יד יג), עכ"ל.

^י כתב הרמב"ן (שם) וז"ל, לשון רש"י מדברי רבותינו (במדבר יט לב). נתעורר גם בזה, מדעתם שלא יירא משה רבינו מזרוע בשר, כי עמו ה' אלהינו וכל הגוים כאין נגדו מאפס

רבה שם) נתן הקב"ה שכן "רגליו" ויהיה כל אותן שנים, והינו שכן "רגליו", תרתי משמע, חד, שהלך ברגל לאברהם - ברגליו של גופו, ועוד ניתן לפרש 'רגליו' - **בזמן הרגל, פסח**. ומכאן כך זכותו.

וזהו עומק מ"ש במדרש תנחומא (פרשת חקת) וז"ל, ויפנו ויעל (במדבר כא, לג), יש אומרים מלחמת סיחון באלול, ועשו את הרגל בתשרי, ואחר הרגל מלחמת עוג, [כמד"א] ופנית בבקר (דברים טז ז), וכתוב ויפנו ויעלו, גזירה שוה, מה להלן אחר הרגל, אף כאן ויפנו ויעלו אחר הרגל, עכ"ל. והיינו שעוג בא **ברגל**; לאברהם, וסמוך לו להילחם עם ישראל, ומשם כח חיותו.

ובמלחמות ימות עולם, הגיבור ביותר הוא עוג. אולם באחרית הימים ימצא גיבור רב ממנו, והוא מלחמת גוג ומגוג. (והבן שגו - עוג קרובים זה לזה)

וכתב המלבי"ם (יחזקאל מה, יח) וז"ל, בחג המצות תהיה התחלה הגאולה ובסוכות יהיה הסוף, כי אז תהיה מלחמת גוג ומגוג עכ"ל. (שנה זו - תשפ"ד)

וכן מובא בטור (או"ח הלכות פסח סימן תצ) וז"ל אמר רב האי שמע' תי מפי חכמים כי תחיית המתים עתידה להיות בניסן ונצחת גוג ומגוג בתשרי ומש"ה בניסן מפטירין העצמות היבשות ובתשרי ביום בא גוג, עכ"ל.

והבן שהשורש לכך הוא בעוג (שהרי עוג - גוג, שורשים קרובים) שבא בהתחלה לאברהם בפסח, ואח"כ להילחם עם ישראל בא בתשרי. (מבט פנימי - מלחמה 009 עוג)

אמר רבי יוחנן אורך רגליו היו שמונה עשרה אמה, עוג היה תולש הר וזורקו על ישראל, א"ל אל תירא משה, עכ"ל. וכן בהמשך דברי המדרש רבה (שהובא לעיל) וז"ל אל תירא אותו **שלא עמד גבור בעור לם קשה** הימנו, עכ"ל.¹

והנה 'זכותו של אברהם' מבוואר בגמרא (נדה סא.), היה שבא לומר לאברהם שנשבה לוט בן אחיו, ועי"ז ניצול לוט לבסוף ע"י אברהם.² אומנם כוונת עוג הייתה לרעה, שבדעתו היה שיצא אברהם להילחם וייהרג.

וכן מובא להדיה בדברי המדרש (אגדה) וז"ל ולמה נקרא שמו עוג על שם עוגות מצות, שאותו עת שנשבה לוט, פסח היה, ובא עוג והגיד לאברהם, שנאמר (בראשית יד, יג) ויבא הפליט לאברהם העברי, **והוא לא עשה אלא לרעה**, כך אמר בלבו, אברהם עשה עם לוט אחיות והוא אהבו, וכשישמע שנשבה לוט מיד יצא להילחם עמהם ויהרג ואני אקח את שרה אשתו, עכ"ל. והרי אע"פ שכוונתו הייתה לרעה עדיין חשש משה לזכותו. וכן האריך ימים מחמת זכות זו, כמ"ש במדרש רבה (שם) וז"ל כשבא משה לעשות מלחמה נתיירא הימנו אמר אני בן ק"ך שנה וזה יותר מחמש מאות אלולי שהיה לו זכות לא היה כל השנים האלו, עכ"ל.³

ובעומק יותר, כח זכותו הוא, שבא לאברהם אבינו בפסח דייקא. ומשום כן נקרא שמו **עוג - לשון עוגות מצות**. כלומר שדבק בו הארת עוגות מצות, וזהו שורש כח זכותו.

ובדקות יותר, כתיב (בראשית יד, יג) "ויבא הפליט". ואמרו (מדרש

וזהו נחשבו לו, והוא המזהיר את ישראל אל תירא ואל תערצו ממניהם (דברים לא ו), והוא המאשים אותם ביראתם כענין שנאמר במרגלים (שם א כט ל) ואומר אליכם לא תערצו ולא תיראון מהם ה' אלהיכם הוא ילחם לכם, אבל נתירא משה מפני הזכות שידע לו, עכ"ל. וכן דייק המרומי שדה (נדה סא.) מלשון הפסוק, וז"ל; ממה שאמר הקדוש ברוך הוא אל תירא אותו, והכי מיבעי לומר אל תירא ממנו, אלא ודאי לא ירא משה מעוג וגבורתו, אלא שהיה ירא מזכותו של איזה צדיק שהיה אתו והיינו אברהם אבינו, עכ"ל. (וע"ע ברבינו בחיי (במדבר כא, לד) ובסיום דבריו כתב וז"ל נמצאת למד שלא הייתה יראתו של משה רבינו ע"ה על כחו וגבורתו ועל גובה קומתו רק מזכותו, שהרי רצונו של הקדוש ברוך הוא אינו דבק באדם לפי הגבורה והכח כי אם לפי הזכות, שכן אמר הכתוב: (תהלים קמז, י - יא) "לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה, רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו", עכ"ל. ודברי פי חכם חן)

¹ ומצאנו עוד טעמים בחז"ל, כגון באלשיך (שם) שכתב וז"ל, אמרו רבותינו וז"ל (זהר ח"ג דף קפד) כי עוג שימש את אברהם, ונימול על ידו. ועל כן היה ירא משה, פן יעמוד לו זכות אות ברית. על כן אמר לו הוא יתברך אל תירא אותו. והוא, כי המה ראו ואמרו אתו, זה פעמים. על כן דרשו על אות ברית, שאותיות אתו, כאותיות אות. והוא אות של ברית קדש, עכ"ל. (ועיין בפרקי דרבי אליעזר (פרק טז) וז"ל וכן פיתו ש'ל אברהם ה'ה עבדו א'ליעזר וכו' והוא עוג מלך ה'בן, עכ"ל. ואכמ"ל.)

² ברמב"ן (במדבר כא, לד) וז"ל עוג אסף כל חילו אדרעי, והיא עיר בקצה גבולו והיו ישראל יכולים לנטות מעליו כאשר נטו מעל עשו, והשם אמר לו אל תירא אותו ולך אצלו והתגר בו מלחמה כי בידך נתתי אותו, עכ"ל. וקצת משמע מפירושו, שתכלית מלחמה זו 'אל תירא אותו', באה לקניין היראה הטובה, וביטול היראה הנפולה.

³ המלבי"ם (דברים ג, ג) פירש וז"ל בעוג לא בא תחלה שום דבור שילחמו אתו והוא בא לקראתם למלחמה פתאום, לכן א"ל ה' אל תירא אותו, עכ"ל. ועוד עתיד משיח לצאת ממנו. (כמ"ש לעיל המבט הפנימי 001)

⁴ עיין בשפתי חכמים (במדבר כא, לד אות פ) וז"ל ויש לומר מכל מקום כיון שזכות הצלה באה על ידו שניצל לוט היה משה ירא שמה תעמוד לו אותו זכות, אף על פי שנתכוין לרעה. כדאמרין בזכות הקרבנות שהקריב בלק, וזה יצאה ממנו רות, אף על פי שנתכוין לרעה, הואיל והקריב לכבוד הקדוש ברוך הוא, עכ"ל.

⁵ ולם עין בצל"ח (נדה סא.) וז"ל דמשה היה מתירא אמר שמה תעמוד לו זכות אברהם, דהוא סבר דעוג עשה זה לשם שמים ומתירא ממנו, והשיב לו הקדוש ברוך הוא אל תירא דהא בידך וכו', כלומר אתה סבור שעוג עשה זה לשם שמים, זה אינו, אלא כך אמר בלבו שאברהם יהרג במלחמה וישא הוא שרה, ולכן אני נותן אותו בידך מדה כנגד מדה, דהוא רצה להרוג את אברהם ויהרגנו בנו של אברהם. ממילא מתשובתו שהשיב לו הקדוש ברוך הוא לצדיק אתה יודע שעוד לרעה נתכוין, עכ"ל.

⁶ וברבינו בחיי (במדבר כא, לד) הובא דעה שהיו שני 'עוג', וז"ל ויש שפירש שעוג זה אינו אותו של אברהם עצמו אבל היה ממשפחתו ומזרעו, ומשה נתירא ממנו שלא תעמוד לו זכות אבי אביו שהיה בזמן אברהם וכו' אבל אנו אין לנו אלא מה שקבלו חז"ל בעוג זה שהוא ממש אותו עוג של אברהם, עכ"ל.

⁷ עיין בתרגום יונתן (במדבר כא, לד) שאריכות הימים של עוג לא הייתה בגלל 'זכותו' אלא בגלל שהיה מחרף ומגדף את אברהם ושרה שאין להם ילדים, ולכן השאיר אותו הקדוש ברוך הוא הרבה דורות בעולם, כדי שיעטר כשיראה את זרעו של אברהם ושרה ע"ה. וז"ל התרגום, וְהָיָה פֶּיֶן דְּחִמָּא מִשָּׁה יֵת עֹג זַע נְאֻתִית מִן קְדָמוּ עֲנִי וְאִמֵּר דִּין הוּא עֹג רְשִׁיעָא דְהָנָה מְחִסֵּי יֵת אֲבָרָה וְשָׂרָה אֲבָרָה לְמִימָר אֲתוֹן מְדַמְנִין לְאֶלְגִּין שְׁתוּלִין עַל פְּרָטוּנִין דְּמִינִין בְּרִם פִּירִין לִית הִינִין עֲבָדִין בְּגִין פֶּן אֲמַתִּין לִית קִדְשָׁא בְּרִיה הוּא לְמַחְוָא לְדָרְא וְחִמִּי מִן בְּנֵיהוֹן אֲוִלְסִין סְגִיאִין לְאִתְמַסְרָא בְּיָדֵיהוֹן, עכ"ל.

⁸ כדברי התוספות בנדה (סא.) וז"ל, שעוג מצאו לאברהם אבינו שהיה עומד בגרנות לתקן עוגות ולפסח ועל שם זה נקרא עוג, עכ"ל. והערוך לנר (שם) כתב להסביר טעם הדבר, וז"ל צריך טעם למה ע"פ מקרה בעלמא זו נקרא שמו, ולענ"ד י"ל שע"ז נתפרסם רשתתו, דהכי איתא (במדרש רבה פ' דברים) ויבא הפליט אר"ל משום בר קפרא פליט ה' שמו ולמה נקרא שמו עוג שבא ומצא את אברהם עוסק במצות בעגות הפסח ולא בא לשם שמים אלא לשם נוי' של שרה, אמר בלבו הרני מבשר אותו והגדוד הורגו ונוטל אני את שרה אשתו עכ"ל. הרי שהמדרש הוצרך להשמיענו שלא בא לשם שמים לזכות את אברהם במצות פדיון שבויים, וידענו זה ע"י שמצא אברהם עוסק במצוה לעשות עוגות ולפסח והרי זה נקרא עוסק במצוה דושרתת את המצות ואפילו מאן דדרי חטי לפסחא אמרינן בחולין (ז א) דנקרא עוסק במצוה א"כ אם כוונתו לש"ש לא ה' צריך להגיד לאברהם עד אחר כלות מצותו דעוסק במצוה פטור מן המצוה, אבל בלבו ה' טמון נכלתו שיהרג אברהם, ונתיירא אם ישהה לא ישיג עוד הגדוד ולא ייהרג. ולכן בשם עוג גלה הקדוש ברוך הוא רשתתו אשר ה' טמון בלבו ואשר לא נודע רק לידוע מחשבות, עכ"ל.

⁹ ועיין בתרגום המיוחס ליונתן, על הפסוק (בראשית יד, יג) ויבא הפליט ויגד לאברהם העברי וגו' וז"ל

¹⁰ וְאִתָּא עֹג דְּאִישְׁתִּיב מִן גִּיבְרָא דְּמִיתוּ בְּטוֹבְעָא וְרַבְּבִי עִילִי תִיבּוּתָא וְהָנָה גִּנְנָא עַל רִישֵׁיהּ וכו'. שמשמע מדבריו שגם כוחו של עוג נעוץ בגוג (לשון גג) ולכן דייקא ככה נפלט וניצל מי מי המבול.

¹¹ וכתב עוד המלבי"ם (יחזקאל לח, ב) וז"ל והם (גוג) יתעוררו באחרית הימים אחר שיתיישבו ישראל בארץ ישראל וישבו בשלוה, לבא עליהם, וזה יהי ע"י התעוררות מעם ה', עכ"ל.

תונים מצטרפים למים עליונים ועל ידי כן הארץ מתעלה. אבל כאשר חטאו במי מריבה, התגלה המריבה שבמים, ואז הארץ הופכת להיות מושפלת.

אמר הילקוט ראובני בפרשת חוקת, אילו לא חטאו משה ואהרן במי מריבה והיו מכניסים בני ישראל לארץ מצרים, לא היה מח' לוקת לעולם. עומק הדבר, אילו היו הכניסו בני ישראל לארץ ישראל, אז הארץ היה נתעלה למדרגת מים, והמים התחתונים והמים התחתונים היו מתאחדים בסוד משה ואהרן ומרים, אהרן מים דלעילא ואהרן מים דלתתא ומשה מחברים, ואז הארץ היה עולה לצירוף של מים תחתונים עם מים עליונים. ואז אין שום מציאות של מריבה. (דע את מידותיך 041 מים - מריבה ומחלוקת)

יען אשר לא האמנתים בי להקדישיני

שואלים המפרשים: מהו לשון 'האמנתים'? משה עשה טעות, והכה את הסלע במקום שהיה צריך לידבר, אבל מה זה שייך לאמונה?

'אמונה' שורשו באותיות אמ"ן, ששקול בגמטריא 'מים' בעם הכולל, תשעים ואחד. זה סוד אמונה. אמן ומים - שורשם חד. לכן כאשר היה פגם במים, פגם באמונה, נאמר לא האמנתים. פגם מי מריבה היה פגם באמונה.

ראשית נבין את פשוטו של הדברים ממש ואח"כ נחדד. מה ענינו של אמונה? אדם שיש לו שני צדדים, זה היפוך של אמונה. והאמונה - מגלה רק צד אחד, היפוך של שני צדדים. אדם שאין לו אמונה הוא מסתפק, וכל ספק יש בו שני צדדים. זה סוד עמלק, ספק, רם, מר. זה סוד שני צדדים. אבל מי שיש לו אמונה, אין לו שני צדדים, אז אין לו השפלה של המים למדרגת שלג-ארץ בנפילה אלא יש לו רק צד אחד.

זה בסוד מים עליונים ומים תחתונים שמחוברים יחד. זה נקרא בעומק אמונה. כאשר המים עליונים ומים תחתונים מחוברים יחד, זה סוד אמונה. איפה מתגלה החלוקה? במים. אבל כאשר מתגלה הצירוף של מים עליונים ומים תחתונים, זה בסוד אמונה.

חז"ל אומרים שכאשר הקב"ה ברא את עולמו, הוא ית' חשש שלא יהיה שלום במעשה בראשית ולכן בכל יום ברא מעליונים ומתחתונים. ביום ראשון ברא שמים מהעליונים וארץ מהתחתונים. ביום שני ברא רקיע מהעליונים. ביום שלישי ברא יבשה מתחתונים. ביום רביעי ברא מאורות משמים. ביום חמישי ברא דגים ושרצים מהתחתונים. ביום שישי ברא את האדם מעליונים ותחתונים - שלא יהיה קנאה במעשה בראשית. אז ביום שני לכאורה ברא רק עליונים. אבל מזה גופא בא כל המים התחתונים. כתוב כאן יסוד, שבעומק שכאשר המים עליונים ותחתונים יחזרו ויתחברו, זה נקרא בחינת עליונים.

לא רק שביום שני נברא הרקיע מן העליונים. אלא שכאשר נעשה החלוקה של המים למים עליונים ומים תחתונים, נתחדש מים תחתונים. ודאי שבדקות אין בריאה חדשה של מים תחתונים, אבל, התחדש כאן מים תחתונים.

צריך להבין איך שגנוז כאן תפיסת יסוד המים, שזה סוד האמונה.

ולא היה מים לעדה

(וברש"י: מכאן שכל ארבעים שנה היה להם הבאר בזכות מרים)

אמרו רבותינו שמי ששותה בארה של מרים, הוא לא משכח תלמודו. וכידוע המעשה ברבי חיים ויטאל, ששתה מבארה של מרים.

זה אותה באר שכאשר שותים מים משם, אז מגלים שאפשר להוציא מים גם מאבן. איך אפשר להוציא מים מאבן? כי עדיין הכל מלא מים. מים כאלו מגלים מדרגת "כולם בחכמה עשית". מי ששותה מאותו מקום, נפתחים לא מעיינות החכמה. בארה של מרים לא רק מגלה שיכולים להוציא מים מאבן. זה לא נקרא בארה של מרים. אלא בארה של מרים מגלה מדרגת העולם כפי בראשיתה שהכל מלא במים, ואם עדיין כל עולם מלא במים, ממילא אפשר להוציא מים גם מאבן. זה הגילוי של השלימות של החכמה שמתגלה בבריאה.

'נמשלה התורה למים' - זה הגילוי שלא שותים שיורים של משהו, בודאי לא משיוירי רחיצה אלא אפילו לא משיוירי מעיין! כי גם מים במדרגת מעיין הופכים להיות מים שאובים, ברגע שהם נכנסים אל תוך כלי. אלא 'תורה נמשלה למים', שזה המים שממלאים כל העולם, כדברי הגר"א - זה מגלה שהאדם שותה מהיכן? מהמים שבעצם עדיין נשארים שלימים בטהרתם. מי ששותה ממים כאלה, ברור שלבו פתוח לחכמה.

על זה נאמר על לעת"ל, "ידעו אותי מקטנם ועד גדלם", כי זה יהיה גילוי המים במדרגת "כולם בחכמה עשית", מים שאינם חלק אלא מים שהם הכל. (דע את מידותיך 062 מים - חכמה)

המה מי מריבה

המים התחתונים שנקראים בחינת נקבות, הם בבחינת מים מרים, ומתגלה בהם מריבה.

ברור, יש את משה אהרן ומרים. העננים בזכות אהרן, זה המים מלעילא, מים זכרים. הבאר בזכות מרים, זה מים מלתתא, מים נקבות. משה - הוא המצרף בין מים עליונים למים תחתונים.

כל תחילת לידתו של משה נעשה מכח מרים. עמרם פירש מיוכבד מפני גזירת פרעה להשליך כל בן ליאורה. אמרה מרים לאביה להחזיר את היוכבד, כי אם לא, זה גרוע יותר מגזירת פרעה. "ותעמוד מרחוק", לראות מה יהיה עם משה. כל לידתו של משה היה בזכותה של מרים.

כל תחילת חייו של משה היה במים, ובגלל מרים. וגם סוף חייו של משה בא בגלל מרים, ועל ידי מים. משה לא יכול ליכנס לארץ ישראל מכח מעשה מי מריבה, ועומק הדבר, שהוא לא יכול לה-צטרף לארץ ישראל שהיא עפר דקדושה, כי מכח החטא במי מריבה, המים עדיין הושפלו לעפר.

יש שיטות רבות בראשונים מה היה החטא של משה ואהרן במי מריבה. אבל מה שייך החטא הזה לעונש שלא יכולים לכנס לארץ ישראל? כי כאשר המים שנשארים בקדושתם, אז הארץ עולה למים, וזה סוד "ארץ אשר עיני אלוקיך בה". "למטר השמים תשתה מים", ודלא כארץ מצרים, כי בארץ ישראל, המים תח-

הם אחד. זה סוגיא אחת של צירוף. ויש סוגיא שניה של צירוף, שנקרא ארץ ישראל. ולכן בעומק, מי שנוגע באמת בארץ ישראל, הוא נוגע באהבת ישראל אמיתית, כי יש לו את הכלי המצרף את כולם.

מצד מי מריבה, אי אפשר להכניס את בני ישראל לארץ ישראל. משה אינו יכול להכניסם אל ארץ ישראל, כי הכלי המצרפם לא יכול לקבל אותם כאשר חל בהם מי מריבה. לעומת זאת, רק יהושע יכול להכניסם לארץ ישראל, וכמו שאלדד ומידד התנבאו משה מת ויהושע מכניס - כל הנבואה בא ממקום של מריבה, ומצד כך, יהושע אינו יכול להכניסם רק באופן של מלחמה. ולאחר מכן יש מלחמות תמיד, בכל ימות עולם, גם בארץ ישראל. "לא שללתי ולא שקטתי ויבוא רוגז" - כי כל השפע בא באופן של מלחמה.

כל בר ישראל יש לו במעמקי נפשו הכח של אמונה. רק שאם האדם לוקח את כח האמונה ומניחו בקרן זווית של הנפש, וכל השפע בחייו לא בא באופן של אמונה - אז כל השפע שלו בא באופן של מלחמה.

בכל שפע שמגיע אל האדם - השאלה הוא באיזה באופן השפע מגיע. אם השפע לא בא ממקום של אמונה, אז השפע מגיע ממקום אחר, ואם הוא מגיע ממקום אחר, אז השפע מגיע באופן של 'טיפין טיפין', ומגיע בשפע של מריבה. ומאז גם אם האדם לומד דברי תורה, אז הוא יכול להגיע למסקנא שהוא צריך לעסוק במחלוקת לשם לשמים. אבל מי שכל השפע שלו - השפע של תורה, ואחרי מכן השפע התחתון יותר שהושפע לעולם - מגיע ממקום האמונה שבנפש, אז השפע מגיע לו באופן של שלום. ושם הוא לא יכול לבוא לידי מחלוקת. ואז השפע שהוא מקבל, נעשה כמעין המתגבר. זה סוד המים דקדושה. 'מעין המתגבר' - זה שפע שמגיע מן הארץ, ואפילו הכי הוא 'כמעין המתגבר', זה החידוש של המים היוצאים מן העפר.

באופן למעשה, זה נקודה יסודית מאד. כל אדם צריך לברר בעיניו מק נפשו שכל מקור חיותו, שורש כל שפעו, יהיה מאמונה. וכאשר כל השפע יגיע מאמונה, לא יהיה מלחמה בעולם.

לעתיד לבוא, כל הגילוי יהיה אמונה: "וגר זאב עם כבש" וגו' - זה מחמת כי השפע יבא ממקום של שלום. זה נקודה עמוקה מאד שכל נפש ישראל צריך לברר. האדם צריך להאיר את אור האמונה בנפש, שזה מהלך ארוך בנפש. ואחרי מכן צריך שכל השפע יבא מאותו מקום. מי שמגיע לשם, הוא חי את החיים האמיתיים. שם השפע מגיע לו מהמקום שלפני ההבדלה של "ויהי הרקיע מבדלת בין מים ומים". שם אין גהנים, שם הופתח לו גן עדן, כי המקום זה נקרא מדרגת 'בן עולם הבא'.

אבל כאשר הנפש יורדת ממדרגת האמונה והוא מקבל את שפעו ממקום אחר, אז אחריתו מי ישורנו. זה סיבת כל המחלוקת שיש בעולם - עד שנאת חנם, שהחריב את הבית. הקב"ה יזכה את כולנו שנוכה לגלות את אור האמונה, ושכל השפע של הנפשות יבוא מהאור השלם של אמונה. (דע את מידותיך 041 מים - מחלוקת ומריבה)

למה אנחנו נמצאים בעולם שכל השפע מגיע 'טיפין טיפין'? השורש של כל השפע בהאי עלמא בא מהתורה, וזה בא באופן של 'טיפין טיפין'. מאיפה בא המהלך של 'טיפין טיפין'? כי מדרגת העולם ומדרגת הנפשות שמקבלים הם כל הזמן במהלך של מריבה.

אומרים חז"ל, 'בתחילה נעשה אויבים זה לזה, ולבסוף נעשים אוהבים זה לזה'. השפע של תורה בא באופן של מריבה, נמצא שהשפע של התורה בא באופן של 'טיפין טיפין'. כל טיפה מלשון טף, קטן, שהשפע מגיע באופן של קטנות - שצריך להכות אותו, כמו שבתחילת דרכו של אדם מכין אותו. השפע מגיע באופן של מכה. כל מכה מלשון מך, קטנות. מצד כך כל שפע בהאי עלמא מגיע באופן של קטנות.

בלשון ברורה, כל השפע בהאי עלמא מגיע מהנפש המפורטת שבאדם. ולכן הוא מקבל את השפע באופן של פירוד. אבל מי ששפע נפשו בא מעומק האמונה, שם הוא לא מגיע באופן של 'טיפין טיפין'.

'העוסק בתורה לשמה נעשה כמעין המתגבר'. כאשר האדם עוסק בתורה לשמה, הוא מגיע לשורש של אמונה, הוא מגיע ל"אנכי ה' אלוהיך", שהוא שורש האמת האלוהית. שם כל השפע שהוא מקבל הוא דרך התפיסה שנקרא אמונה.

האמונה מגלה רק צד אחד. ולכן השפע שמגיע משם מגיע ממקום שאין צמצום. 'אין עניות בפלטרין של מלך'. מאיפה מגיע עומק הרחבות בלי צמצום? כל שפע המגיע בצמצום הוא מגיע באופן של מריבה, שמשם האדם מקבל השפע. ואז השפע מגיע ממקום של צמצום ובצורה של צמצום, והמהות של ההשפעה עצמה היא בצמצום.

אומרים חז"ל 'אין טוב לעולם יוצא ממחלוקת'. המשנה באבות אומרת, 'איזה מחלוקת לשם לשמים, זה מחלוקת בית שמאי ובית הלל'. אבל מאידך אומרים חז"ל, 'משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שימשו כל צרכם, נתרבו מחלוקת בעולם'. אז אפילו במחלוקת לשם שמים שזה מחלוקת הלל ושמאי, מזה נתרבו מחלוקת בישראל. ודאי שתחלת המחלוקת, שהיה בין הלל ושמאי, זה היה לשם שמים, זה דברי המשנה. אבל - משם נתרבו מחלוקת בישראל. 'אין טוב לעולם יוצא ממחלוקת', והדוגמא הברורה לכך - המחלוקת בין תלמידי שמאי לתלמידי הלל.

כאשר כל השפע מגיע בעולם ממקום של מריבה, אפילו אם המריבה היא לשם שמים, אז השפע מגיע 'טיפין טיפין', ומשם הטרם מאה יוצא לכל העולם. ומצד כך, מה שרואים בכל ימות עולם, על דרך כלל כמעט בלי יוצא מן הכלל, רוב השפע שחל בהאי עלמא חל באופן של מריבה. אפילו כאשר האדם מגיע לאהבה לבסוף של המריבה, אבל הוא הגיע לכך בשביל של מלחמה. ואז השפע שהוא מקבל הוא שפע המגיע ממקום מלחמה.

נאמר "שכון ארץ ורעה אמונה", אבל כאשר השפע מגיע באופן של מריבה ומחלוקת, אי אפשר ליכנס לארץ ישראל. ארץ ישראל היא הכלי המאחד את כל הנפשות. ארץ ישראל מצרפת את כלל נשמות ישראל, מצד כלי המקבלים. איפה יש כח של צירוף לירא שראל? יש צירוף בסוד השורש, ויש צירוף בסוד הכלי. בהלכות חלה נאמר הגדרה של 'כי מצרפים'. בשורש, כל נשמות ישראל

בלבבי תקופתך

עבודת דור האחרון • מהות התקופות השונות משנת תש"ס עד תשפ"ה

דור האחרון - כללי

ההעלם, נמצא רובו ככולו בידי הסט"א רח"ל, ה"י. ולהיפך, מצד כך סודות התורה גלויים מאוד, מצד שהם עצמם בחינת צנוע, סוד. וכיון שמדת הצנוע שולטת בעולם, לכך כל דבר שמהותו הפנימית צנוע, יש לו גילוי. והבן מאוד.

אמנם יש לידע בברור, שסוף כל סוף, כיון שמהות הסוד הוא סוד, צנוע, לכך א"א שיהיה בו גילוי גמור ממש, אלא כל הגילוי הוא מצד בחינת החיצוניות שבו. אולם מצד עצם מהותו, כיון שמהותו סוד, צנוע, בהכרח שישאר סוד, צנוע. מ"מ אף שנשאר סוד, צנוע, מכיון שיש אחיזה בחיצוניות שבו, הרי הוא כמו שיש אחיזה בבית יד של הכלי, ומי שדוחק עצמו בקל יכול לזכות להגיע לפנימיות הסוד, מכיון שכבר יש לו אחיזה בו, והבן מאוד.

ובעומק יותר, כל כח הסט"א להעלים את הקדושה, ולעשותה בחינת סוד, הוא רק משום שכח הסוד מתגלה. ועצם כך שיש גילוי של סודות התורה, הוא גופא הכח לסט"א ליצור סוד של קליפה, והבן מאוד.

מהות דור האחרון - שער הנו"ן דטומאה כנגד שער הנו"ן דקדושה

על דור אחרון ממש אמרו, "בא חבקוק והעמידן על אחת 'וצדיק באמונתו יחיה' ". וזהו שער ה' דקדושה, ולעומתו שער ה' דטומאה הוא חוש של טומאה. וזה בחינת נחש, נ-חש, שהוא שורש שער ה' של החוש, שהוא שער הטומאה. והבן, כי שער ה' דקדושה הוא למעלה מן החוש כלל, כמ"ש במ"א ש"אין למעלה מענג". כי מצד שלמות האמונה, שלמות ההתכללות, אין עונג. משא"כ שער ה' דקליפה הוא התקשרות לחוש של עוה"ז, ואי אפשר להתנתק מזה אלא על יד מות כמעשה של ראב"ד דאמרו, "כיון דאדיק ביה כמינות דמיה".

והנה חש מלשון לחשות (" 'חשמל' עיתים חשות עתים ממללות"), וגם לשון חוש. ובאמת זהו בסוד כלילת ההפכים בשורשם. כי החוש ענינו גילוי, כי הגירוי של החוש מוציא מן הבכח לבפועל. משא"כ לחשות, חש, ענינו שתיקה, העמדת הבכח כמות שהוא...

בדורות אחרונים, סמוך לביאת המשיח, מאיר אורו של שער הנו"ן, ובעיקר האור עד מ"ט דשער הנו"ן, אולם הנו"ן שבנו"ן, מתנוצץ עמוק עמוק, והוא הפשיטות שבפשיטות הגמורה, וד"ל.

בדור האחרון יתגלגלו נשמות של דור המבול ודור

הפלגה - ביאור הדבר

גבי דור אחרון, איתא בספה"ק, שבדור זה יתגלגלו נשמות מדור המבול ומדור הפלגה. ביאור הדברים, שבדור זה יצטרפו ב' העלמים גם יחד. שיהיה העלם הן מצד המשיכה לחומר, והן העלם מצד שהאמונה ח"ו כמעט ותהא נעלמת לגמרי.

שורש הפריצות בדור האחרון - קליפת עמלק

ערם אותיות ע-רם, והוא עמלק בגימ' רם, והוא שורש לע' אומות, כדכתיב "ראשית גוים עמלק". וביאור הדבר, כבר נתבאר במ"א, שעמלק בחינת לץ, היפך הכבוד שנקרא לבוש, "מהני מכבדותי".

והרי כל עצמותו של עמלק לסלק הלבושים, ולגלות בחינת ערום. ולכך בעיקבתא דמשיחא, בסוף הגלות, שאזי יש תיגבורת גדולה של קליפת עמלק, ואז זה מתראה באופן של "ערום", שבנ"א מסלקים הלבושים מעליהם, וזה שורש קליפת הפריצות של דורינו. וכל זה מצד הקילקול, אולם מצד הפנימיות, מצד התיקון, יש כאן חזרה למדרגת אדה"ר קודם החטא, שכתוב ביה "כי ערומים המה". אולם ברור שכל זה מצד התיקון, מצד הפנימיות, מ"מ מה שנראה מבחוץ, הוא השבירה, הקלקול. וכל זה מכח הנחש, שכתוב ביה, "והנחש היה ערום" וגו'. שע' מעשיו החליף ערום דקדושה, בערום דקליפה.

והנה אותיות לפני ערם, סקל, בגימ' קץ. כי סוד הקץ, הוא כאשר יחזור בחינת ערום דקדושה, שהוא חזרה ללפני חטא אדה"ר, כנ"ל.

שורש החתולים המצויים בדורנו - מקליפת עמלק

אותיות לפני ספק, הם צנע, שורש של צניעות. והנה מהות הצניעות, הוא ענין של כיסוי והעלם. אלא שמצד הקדושה, הוא העלם של סודות התורה וכד', שלא ינקו החיצונים. אולם מצד הסט"א, הוא שורש העלם הבורא, העלם הקדושה. והשורש לזה הוא עמלק.

והנה אמרו חז"ל, שאלמלי ניתנה תורה היינו לומדים צניעות מחתול. והנה עתה בדור אחרון, יש תגבורת קליפת עמלק, ולכך יש העלם גדול של הקדושה. ומצד כך מצוי בינינו חתולים רבים, שהם שורש הצניעות. אלא שמדת הצניעות,

בלבבי תקופתך

לגמרי מצד החשך, אולם להאמין אפשר גם בחושך. לראות א"א, אולם להאמין אפשר. והבן, כי הוא סוד גדול, שנקודת האמונה היא למעלה מן ההעלם, למעלה מן הצמצום

אין מנהיג בדור האחרון

בסוף הגלות כאשר מתנוצץ אור ה'לא ידע', אזי אין מנהיג לדור, כי הנהגת ה'ידע' בטלה ואין שייך להנהיג את הדור. וזהו החושך הנורא, כי הנהגת ה'לא ידע' עדין אינו מאיר בגילוי כל כך, והנהגת ה'ידע' כבר נעלמת. וזה ה'אין' שבין ה'יש' ד'ידע' ל'יש' ד'לא ידע'.

עבודת הצדיק בדור האחרון

בסוף עיקבתא דמשיחא בדרא בתראה שרובו ככולו רע מאוד, אילו ידבק הצדיק את עצמו בבחינת דעת ותהא דעתו מעורבת עם הבריות, אזי בודאי ילכד ברשת עוונות בני דורו. ולכך הוא רק ברצוא ושוב כהרף אין ממש, ומיד חוזר לאין, ומבטל ומטהר עצמו מן ההשפעה שקיבל בהדבקתו בבני דורו.

ובענין זה יש סוד גדול. שהרי אורו של משיח הוא סוד האין (לעומת סוד משה יש מאין), וצריך לזה הכנה לקבל אור זה. ועל ידי המהלך המתואר לעיל בדור אחרון, אזי צדיקי הדור מדבקים עצמם באור האין תדיר, ובאור היש ממעטים עצמם מאוד מלהדבק בו, ועל ידי זה גופא ממשיכים את אורו של משיח בעולם.

שער הנו"ן דקדושה בדור האחרון - הארת כתר מלכות

במצרים נכנסו רק למ"ט שערי טומאה ולא לשער ה' שהוא כתר דקליפה. והכח השומר לזה היה שלא שנו שמם לשונם ומלבושם. וזה כנגד ג' כתרים, כתר כהונה כתר תורה וכתר מלכות. "שמם", כנגד כתר כהונה, כמו שמצינו שהכהן הראשון היה שם בן נח, והבן. "לשונם", כנגד כתר תורה שממנה לשון הקודש. "מלבושם", כנגד מלכות בחינת בגדי מלכות, שזה כל ענין המלכות כבוד מלכות. "ור"י קרי למהניא מכבדותא". והנה בדור אחרון שנכנסים לשער ה' בטל כח השומר של כתר כהונה כתר תורה וכתר מלכות ולא נותר אלא כתר שם טוב בגימ' משיח, שהוא נ' דנ', ובו יש להדבק.

והבן, שבחינת ג' כתרים כהונה תורה מלכות הוא בחינת התחלקות בחינת הכתר לג' קווים, ימין שמאל אמצע, ובזה יש שליטה לרע, כי יש התחלקות, פרוד. משא"כ כתר שם טוב הוא בחינת שורש הכתר, יחידה, ובזה אין שליטה לרע. שהנה בחינת שם הוא בחינת מלכות ששם עיקר תערוכת טוב ורע, כנודע. וכאשר במלכות אין יש אלא טוב, אזי זהו התיקון השלם, כתר מלכות, הארת הכתר במלכות בשלמות. ואזי אין יש אלא טוב, ויש אחדות גמורה והתכללות בין המלכות והכתר. וזהו בחינת משיח, "ויתנו לך כתר מלוכה".

בדור האחרון דור שכולו חייב אין השגות אבל יש אמונה

בדור שכולו חייב, שכולו חשך אמרו "בא חבוקק והעמידן על אחת, 'וצדיק באמונתו יחיה'", כי ההשגה בדור זה נעלמת

תקופת תש"ס

רדל"א. ומאיר אור זה בפנימיות אלא שעדיין לא ירד לעולם העשיה. אולם מי שמדובק לפנימיות כבר אור הגאולה קיים. אלא שבעשיה שעדיין אינה מתקנת, ירד אור הרדל"א, ספק, ועושה בלבול גמור, לא ידע גמור, והכל מבולבל לחלוטין. ומי שדבק בפנימיות חי באור הגאולה, ומי שדבק בחיצוניות נופל לגמרי מחוסר דעת, הרגש, הבדלה.

משנת תש"ס ואילך - תקופת הארת רדל"א - הנהגה לא נודעת

כתבו כמה מרבתינו ז"ל שבשנת תש"ס לאלף השישי יבא משיח. וכבר קבלנו שכל קץ שכתבו רבותינו ז"ל, אינו קץ כללי, אלא אור מן הגאולה. וסוד תש"ס ענינו, שנשאר ר"מ שנים עד סוף האלף השישי, והוא סוד הארת עמלק דקדושה, סוד ספק,

03.578.2270
books2270@gmail.com
ספרי מאה שערים

רכישת ספרי הרב: ספרי
אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם

U.S.A.
SHIRAH DISTRIBUTORS
Tel. 605-313-6660

4116 16th Avenue
Brooklyn, NY 11204
sales@shirahdist.com

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יד' - סעיף א': ציצית שעשאו גוי פסול, דכתיב דבר אל בני ישראל, לאפוקי גוים. אשה כשרה לעשותו. הגה: ויש מחמירין להצריך אנשים שיעשו אותו וטוב לעשות כן לכתחילה.

הלכה פסוקה - סעיף א

גוי פסול לעשות ציצית, ויש להימנע מכך אף אם שוכר את הגוי לעשות לו ציצית וישראל על גביו.

פירוש על דרך הסוד - סעיף א

כתב צמח שימורים (שער הציצית, ד"ה צגמ' פרק התכלת) וז"ל, מ"ש צפרק התכלת, אמר רב, מניין לציצית של גוי שהיא פסולה, שנאמר דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית, בני ישראל יעשו ולא הגוי. והכוונה היא שתיקון הציצית הוא בקדושה, צו"ק דועיר הנקרא בני ישראל, ולא הגוי שהוא סמא"ל, שאע"פ שיש להם התיקון של הקולא, מ"מ אין יכולים לעשות סוד הציצית כנוצר, עכ"ל.

אולם יש שייכות לגוי לציצית, כמ"ש שם וז"ל, צגמרא פרק התכלת, אמר רבי, ונריך לפרודא כי נוציאת דארמאי. פרוש, שנריך להפריד הפתילין היוצאין מן הגדיל כקצוות שער צלורית של גוים, שדצוקה מלמעלה ופרודה מלמטה. נתן, נלענ"ד, למה השווה הציצית לצלורית של גוים, וכי חסר לאציי להביא משל אחר, אלא נלענ"ד לתרץ, כאשר נודע בדרוש הקליפות, כי אין לקליפות אלא צחינת נפש בלבד, מפני שאין להם דעת, וזה סוד גם בלא דעת נפש לא טוב, מאחר שאין בהם צחינת הדעת, לכן אפילו הנפש שיש להם אינה מסטרא דטוב אלא מסטרא דרע, וז"ש נפש לא טוב. וידוע שהמוחין דקטנות נקראים נפש, והמוחין דיניקה נקרא צחינת רוח, והמוחין דגדלות נקרא צחינת נשמה, כנוצר בדרוש הצלם, עיי"ש. וכבר נזכר לעיל כי הקולין הם ממוחין דקטנות, והנימין ממוחין דיניקה, והשערות ממוחין דגדלות. נמצאנו למדין אנו מכאן, מאחר שאין לחיצוניות אלא נפש בלבד, מוכרח ג"כ שאין להם אלא מוחין דקטנות, שכן כל יניקה החיצונית הם ממוחין דקטנות כנודע, ומאחר שאין להם אלא מוחין דקטנות מוכרח הוא שאין להם אלא צחינת הקולין. וז"ש שהגוים מגדלים צלורית, להורות על הקולא דז"א דקליפה, כדי לתת לו כח לזעיר דקליפה שהוא ישפיע על הנוק' שלו, כי זה כנגד זה עשה אלקים, כמו שהוא בקדושה שתיקון כוונת הקולא דזעיר הוא כדי להשפיע לנוק' שלו, כך הוא בחיצוניות, והוא כקוף אחר בני נשא, לכך תמיד הם מפרידים השערות של הצלורית, כדי לעשות ג"כ הצחינות של ד' יציאות, שנים לזכר דקליפה ושנים לנקבה שלו, כי סוד הציצית הם סוד החיצור כמ"ש לקמן, והם רוצים לחצור ציח. וזהו שמדייק רבי ונריך לפרודא כי נוציאת דארמאי, שאין להם אלא התיקון של קולא דשערות, ותמיד הם מפרידים אותם. ומ"מ עליהם נאמר "שרי בצחורא וסיים צפרודא", כי אין להם תיקון, כי סירס הזכר ואל אחר אסתרים, כנוצר בצגא דמשפטים, והטעם הוא מפני שאור מקיף של החיצוניות הוא נבדל ונפרד מעשר ספירות פנימיים, ולכן אין אור המקיף יכול להוליך השני יציאות האלו דרך היקף ז"א דקליפה כדי שיקבלו אח"כ הנוק' דקליפה, שע"י היה להם כח לחצור, ולכן נשארים שם בקליפה ההוא קולא מחוצר ציח, וא"א להפריד אותם בשנים, אלא בקדושה כל הד' יציאות באים בפנים דזעיר, עכ"ל, עיי"ש כל דבריו.

בירור הלכה - סעיף א

והנה בשורש הדין שגוי פסול מצינו כמה ביאורים בכך.
א. כתב הב"ח על אתר, וז"ל, מימרא דרב יודא אמר רב, בפרק התכלת (מנחות, מב, ע"א) מדכתיב דבר אל בני ישראל "ועשו", בני ישראל יעשו ולא הגוים. משמע טעמו משום דגוים לאו בני לשמה נינהו וכו', דאשמעינן דאפילו בישראל עומד על גביו ואומר לו לעשות לשמה נמי פסול, ואפילו להרא"ש (הלכות ס"ת, סימן כ'), דמתיר בתפילין דעבדן גוי וישראל עומד על גביו, והוא הדין בטוית ציצית, מ"מ בעשית ציצית בטלית מודה דפסול בגוי אפילו בישראל עומד על גביו, עכ"ל. וזהו שחידשה התורה בני ישראל ולא עכו"ם, דבעינן לשמה גמור, כי בישראל עומד על גביו הוא לשמה אולם בעינן הכא לשמה גמור. ודוגמא לדבר, מה שדנו הפוסקים בישראל וגוי עושים יחד את הציצית, תלו זאת במחלוקת השו"ע והש"ך (יר"ד, סימן ב) האם בשחיטה של גוי וישראל יחד כשר. ולהנ"ל לפי דברי הב"ח הכא בעינן לשמה גמור, ולכך לכו"ע יש לפסול, והבן. ויש להרחיב מהו גדר לשמה גמור, ואכמ"ל.

ב. כתב הפמ"ג (משבצות זהב, ס"ק ב) וז"ל, הא דממעט עכו"ם, לאו משום דשלא לשמה הוה (כמ"ש הב"ח) אלא מגזירת הכתוב, ואפילו בישראל עומד על גביו דמהני לרא"ש (המובא בסימן י"א סעיף ב'), הכא פסול, עכ"ל. וכן הוא בהגהות רע"א על אתר (אות א). ויש שרצו לחדש, שעשיית עכו"ם בציצית, אינו רק העדר כשרות, אלא זהו חידוש חיובי של פסול, שעשייתו מחילה חלות של פסול, והוא חידוש גדול. ולפיכך ישראל ועכו"ם שעשו יחד פסול, כי העכו"ם החיל בציצית חלות של פסול, וצ"ע.

ג. כתבו התוס' (גיטין, מה, ע"ב, ד"ה כל) וז"ל, כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה, מכאן אומר ר"ת דאין אשה אוגדת לולב ועושה ציצית, כיון דלא מיפקדה, עכ"ל. ועיין ב"י על אתר. ולפ"ז ק"ו גוי שלא מיפקד כלל על ציצית שפסול, שכל שאינו בלבישה אינו בעשייה.

ד. כתב החכמת שלמה על אתר, וז"ל, האשה כשרה לעשותו, ויש מחמירין וכו'. הנה לולא דמסתפינא, נראה דלא פליגי, דודאי מצד עצמן אשה פסולה לעשותו, שיצא בו איש, אבל בתורת שליחות, אם עשאה זכר שליח לעשות לו ציצית, אז בנכרי פסול דלאו בני שליחות נינהו, ואשה כשירה, דאף דקיי"ל דמידי דלא שייך בגויה לא משוי שליח, מ"מ הנה כיון שאשה יכולה לקיים מצות עשה שהזמן גרמא, ומכל שכן לדעת הסוברים דיכולה אף לברך, לכך נחשב איתא בנפשה, וכו', עכ"ל, עיי"ש.

והנה נודע שיטת המחנה אפרים, שאף שגוי אינו בתורת שליחות, אולם פועל גוי ידו כיד הבעלים, וחשיב שליח, כגון בגוי שבונה עבורו מעקה וכו'. ויש לדון בדין ציצית, בישראל ששכר פועל גוי לעשות לו ציצית ועומד על גביו, יד הגוי כיד הישראל, וכיון שהישראל עומד על גביו (לולא חידוש הב"ח) יש לדון שיהא כשר. והוא חידוש גדול שאפשר לעשות ציצית ע"י גוי.

עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

שער הפרצופים
דרוש ד'

שמאל-גבורה, אמצע-רחמים.

השורש של ג' קוים הוא בעולם התיקון, דבעולם הנקור דים היו באופן של חד סמכא ובתיקון נעשו ג' קוים, אולם עדיין לא נעשה באופן של פרצוף גמור כמו בחב"ד, אלא הם קוים המתפשטים, שאין בהם חיבור גמור אלא רק מכח קו האמצע המחברם, ונמצא שיש ביניהם צירוף, אבל כל אחד מתפשט לדרכו, והם הנהגות מתחלפות בין חסד-דין-רחמים.

תפיסת החג"ת, החג"ת כולל את הנה"י, ולכן הוא מדרגת ו"ק, הם שורש לו' צדדים, ימין שמאל מעלה ומטה, ובזה מתגלה תפיסת פרצוף, שיש בו צירוף גמור, דהיינו שכל הו' צדדים מצטרפים למציאות אחת.

השתא נבאר את תפיסת החב"ד, דאינו בתפיסת קוים המתפשטים כל אחד לעצמו, ולא בתפיסת צירוף של צדדים, אלא הם תפיסת מוחין. כלומר תפיסת המוחין מגלה אחדות באופן שלם בסוד מוחין, שהמוחין מאירים בכל החלקים בתפיסה של מוחין.

מוחין בכללותן הם 'חכמה', בסוד 'כולם בחכמה עשית', כלומר כשמתגלים המוחין בשלמות הם אינם מתגלים רק במקום המוחין, אלא בכל מדרגה ומדרגה. בלשון אחרת והיינו הך, יש ה' מדרגות שהם עור בשר גידים ועצמות ומוח שבעצם, כלומר המוחין מאירים בכל מדרגה את המוח שבעצם, הוא סוד 'כולם בחכמה עשית', והבן.

והתפשטות המוחין היינו הדעת^א שמתפשטת בכל הו"ק, בסוד 'לדעת בארץ דרכך', כי המוחין הם חב"ד, והדעת עולה עד הכתר, ולמעלה נשאר דעת עליון ולתתא יורד דעת תחתון שמתפשט בכל הו"ק, עד מדרגת הנוק', ע"י התפשטות ה"ג וה"ס. נמצא כי החב"ד אינו מאיר במקומו שלו, אלא החב"ד מגלה איך בכל מדרגה ומדרגה מתגלה מציאות של מוחין.

ולכן רק כאשר יש בז"א את מדרגת החב"ד אז הוא ראוי לזווג, והיינו כשהוא מקבל מוחין דחיה, והיינו כי זווג הוא חיבור של כל החלקים, ואינו חיבור גרידא כחיבור של שני עצמים שמתחברים, אלא הוא חיבור ע"י כללות הח-

אח"כ נעשה לו פרצוף אחר ג' מחב"ד דז"א ע"ד הנ"ל בכל חלקיו, ונקרא פרצוף פנימי המתלבש תוך פרצוף אמצעי בחג"ת דז"א, והרי נשלם עתה ז"א שלם בכל חלקיו, שהם ג' גופות זה תוך זה: בדרוש הקודם הרב ביאר את פרצוף הנה"י והחג"ת ועתה הוא מבאר את פרצוף החב"ד. ולשונו מורה על בחינת העובי, בסוד עתיק, שהם בבחינת זה בתוך זה, ולהלן הוא מבאר בסוד אריך, שהם זה ע"ג זה.

וראשון נקרא פרצוף דאחור ונקרא נה"י לבד כי כל ספירות הפרטיות כלולות מנה"י לבד אשר ע"כ זה פרצוף גבוה שלישי הקומה. ופרצוף הב' נקרא חג"ת נקרא אמצעי כי כל ספירות הפרטיות נכללין מחג"ת נה"י וזה גובה שלישי האמיתי צעי של קומת ז"א יותר מראשון. ופרצוף הג' נקרא פנימי ונקרא חב"ד יען כל ספירות הפרטיות כלולות מט"ס חב"ד חג"ת נה"י וע"כ הוא גדול הקומה שלישי יותר, וכל ג' אלו הם ג' לבושים ושלשתן יחד נקרא גוף שלם גמור אל הז"א, וזה גבוה מזה וזה גבוה מזה הכל ביחד הוא פרצוף א' ובתוכם נר"ן: הרב מסכם את ג' המדרגות, ומבאר בבחינת האורך, בסוד אריך, שהם זה ע"ג זה, זה גבוה מזה.

ועתה בדרך כללות כל הפרצוף האחור נקרא עיבור דנה"י, וכל פרצוף האמצעי נקרא פרצוף האמצעי דחג"ת דיניקה, וכל פרצוף הפנימי נקרא פרצוף דמוחין, וכשנשלם זה אז ראוי לזווג, יען כי בכל ספירות מעשר ספירות פרטיות לא היו כוללים בחי' חב"ד כנ"ל רק זה הפרצוף הג' הנעשה מחב"ד דז"א שבכל ספירה וספירות פרטיות מהל' ספירות אשר בשלשתן היא כלולה מחב"ד חג"ת נה"י, ע"כ אלו הם מוחין ממש משא"כ באחרים והבן זה היטב: נסכם מה שני תבאר לעיל במהות תפיסת הנה"י והחג"ת, ונשלים את הביאור השתא במדרגת החב"ד.

תפיסת הנה"י הם בחינת רגלין, היא תפיסה של קוין, והיינו דבשורש יש רק קו אחד, וממנו נעשה ג' קוין, ומתגלה בקוין שהם הולכים ומתפשט כל אחד בקו שלו, ואינם מחוברים לגמרי בניהם, והיינו כי בודאי שיש בניהם חיבור מחמת הקו האמצע שהוא קו אחד המחבר רם*, אולם אינו חיבור גמור כבמדרגת החג"ת, אלא הוא חיבור שעדיין הם בתפיסת ג' קוים שכל אחד הולך לדרו כו שלו. והיינו שהם ג' מהויות של התפרטות, ימין-חסד,

^א דאם לא היה חיבור כלל אזי היו רק ב' קוים, והבן.
^ב והבינה בין החכמה לדעת, ואכמ"ל.

פִּי מִצִּיּוֹן תִּצַּא תּוֹרָה וְדִבֶּר ה' מִירוּשָׁלַם

הז"א שורשו הוא במקום החב"ד דיליה, אך הוא מתפשט בכל הו"ק ושם עיקר הוייתו, נמצא שהנשמה של הז"א אינה עיקר הוייתו כי עיקרו הוא מדרגת הרוח, נמצא שכל הארה שמאיר לנשמה שבמוח הז"א, לעולם אינה בבחינת עצמיות הז"א כי הוא ו"ק ולא חב"ד. והוא לשון הרב שהנשמה 'שורה' במוח, כלומר הנשמה היא בבחינת השראה לז"א, כי עיקר ז"א הוא ו"ק.

והרוח של זה הנשמה מלובשת תוך הלבוש האמצעי הנקרא לב, כי משם התחלת פרצוף ב' הנקרא רוח: ושם הוא עיקר עצמיותו של הז"א, שהוא מדרגת רוח.

ושניהן יורדין מלובשים זה תוך זה עד מקום ראש הפרצוף החיצוני שהוא מן הכבד ולמטה, ושם הנפש ממש, ושם באותו נפש נמצא נפש שבנשמה מלובשת בנפש הרוח, ונפש הרוח מלובשת בכל ג' חלקי הנפש ממש והבן זה מאד: ולפי מה שנתבאר, יש חילוק בין התפשטות הנשמה בכל הז"א, לבין התפשטות הרוח של הנשמה למקום הלב, והנפש של הנשמה למן הכבד ולמטה. כי התפשטות הנשמה בכל הז"א הוא בסוד השראה, שאינה מעצמיות הז"א, אלא היא למעלה מקומתו של הז"א, משא"כ הרוח בלב והנפש בכבד הוא מעצמיותו של הז"א, ובודאי שיש גם חילוק בין עצמיותו המתפשט במקום הלב של הז"א לבין עצמיותו שמתפשט במקום הכבד של הז"א.

ונבאר עתה מה שהיה בעת מיתת המלכים קודם העיבור, כי היה אז ז"א מבחי' ו"ק לבד של זה הפרצוף הראשון שכל עצמו אינו רק נה"י לבד, ונמצא שהוא חג"ת נה"י של פרצוף דאחור, ונמצא שהם ו"ק, אבל אינם רק נה"י לבד, ובזה לא יחלקו הדרושים הכתובים אצלנו: כלומר בזה מתיישבות הסתירות מהי עצמיותו של הז"א, שמחד נאמר שתחילתו הוא נה"י תלת גו תלת, ומאידך נאמר שעיקרו הוא ו"ק, וזוהי כל הגדרתו. והיינו דאם עצמיותו הוא ו"ק איך ייתכן שהוא רק נה"י בתחילתו, ואם תחילתו הוא נה"י איך עצמיותו הוא ו"ק, כי מה שהוא בתחילתו מורה על עצמיותו וכל מדרגותיו אינן אלא בסוד תוספת. אולם מעתה ביאור הדבר הוא, דתחילתו היה ו"ק דנה"י, שהם ו"ק דפרצוף הראשון שהוא נה"י דיליה, והבן.

אולם עיין ברש"ש על דברי מהר"ו כאן שכתב שהז"א קודם העיבור היה רק ו"ק דנה"י שהוא הפרצוף הראשון, וכתב שבזה לא יחלקו הדרושים, וכתב דאדרבה יחלקו הדרושים, והוא מש"כ לעיל בדרוש א' דכשנאצל הז"א הוא בב' פרצופים החיצוני והאמצעי, והיינו ו"ק דכללות דז"א, ועוד הרחיב בביאורו שכל מה שצריך להשלים

כמה שנמצאת בכל מדרגה ומדרגה. והיינו כי המוחין הם השורש שמחבר כל הדבר במקומו שלו, כי תפיסת חב"ד מגלה איך בכל דבר יש תפיסת מוחין, כלומר אינו רק במוחין במדרגת 'מדבר', אלא גם במדרגת בעל חי, וגם במדרגת הצומח, וגם במדרגת הדומם, והיינו כי תפיסת המוחין בכל דבר מגלה תפיסת עומק של חיבור בבחינת פרצוף העליון, השלם.

נמצא כי הגרון של כללות הפרצוף שם הוא מתחיל כתר של פרצוף האמצעי ומלביש את הגרון הזה של פרצוף הפנימי כי כל בחי' ז"א עתה הם ע"ש זה הפרצוף הפנימי הגבוה מכולם וחצי תחתון של ת"ת דכללות הפרצוף דז"א שהוא עתה פרצוף הפנימי כנ"ל שם הוא מתחיל כתר דפרצוף הא' להלביש פרצוף הב' והב' מלביש לג' דפנימי: השורש לכך שהכתר הוא תחילת פרצוף האמצעי הוא בהלבשת הפרצופים באצילות, כי זו"ן מלבישים על הנה"י דא"א, או"א מלבישים על חג"ת דא"א, וא"א ועתיק הם כנגד מציאות המוחין, חב"ד. והנה אמנם עיקר מקום הלבשת או"א הוא במקום החג"ת אך הכתר שלהם הוא בגרון דא"א, כנודע דבינה דא"א הופך להיות כתר דאו"א.

ועיין בש"ש שהביא קושיית השדה הארץ, שהקשה דכאן כתב שראש הפרצוף האמצעי דז"א מגיע לגרון ולעיל בפ"ב כתב שמגיע לדעת של הפנימי, והביא שתירץ ליישב דהם ב' דעות, דעת עליון ודעת תחתון, ודעת תחתון ירד לבין כתפיו, ומה שכתב כאן שהכתר מגיע לגרון היינו למעלה מדעת תחתון זה. אולם הקשה עליו בש"ש, דח"ו לומר דמירי הכא כשהדעת נפלה בין כתפין שהוא פגם אלא מירי שהדעת למעלה. לכן תירץ דמירי בדעת תחתון שמתפשט בכל הו"ק כלשון הזוהר "דעת אתי בשית סתרין ועייל בגו אדרין" והתחלתו הוא מן הגרון.

נבאר עתה צורתה דשמעתתא, הנה הז"א חיצוניותו הוא ו"ק ופנימיותו הוא דעת, נשמת ו"ק. וכמו שאו"א כתריהן מתחיל ממקום הגרון דא"א, אך הוייתו היא במקום החג"ת דא"א, א"כ או"א לא מתחילים ממקום הגרון מחמת כתרן אלא ממקום הכתפין, מעין כן הוא בז"א שכתרו של הז"א הוא אמנם מתחיל ממקום הגרון אולם הוייתו הוא הדעת המתפשט בו"ק, נשמת ו"ק, דעת המתפשט ממקום הכתפין, ולכן עיקר היותו מתחיל ממקום הכתפין ששם מתחיל הדעת להתפשט, אולם כתרו מתחיל ממקום הגרון, מדין השראת הכתר, והוא מש"כ כאן.

ובזה תבין ענין הנשמה השורה במוח שהוא בפרצוף הפנימי למעלה בחב"ד שלו, ומשם מתפשט בכל הז"א: הנה אמנם

¹ וכדוגמת הנוק' שעצמיותה אינה אלא נקודה שזוהי ראשית ואחרית כל דרושיה כלשון הרב לעיל, והיינו שהגדרתה הוא כעצמיותה, וכל מדרגותיה שהיא עולה אינן אלא בסוד תוספת.

רה וספירה מהם, והרי הוא פרצוף שלם בזמן העיבור, ואינם רק נה"י לבד: כלומר ו"ק דנה"י כנ"ל לשיטת מהרח"ו, דלא כהרש"ש.

ולכאורה צריך ביאור כי הרי בתחילה בג' חודשים רא' שונים הוא רק נה"י דנה"י ואינו גם ו"ק דנה"י אלא רק בג' חודשים שניים שהוא יניקה דעיבור. אולם למה שהתבאר בדברינו שהוא תלת גו תלת שהוא מדרגה ממוצעת בין נה"י לו"ק, נמצא שבנה"י דנה"י יש בו בחינת ו"ק באופן שהוא תלת גו תלת, והבן.

בלשון הגר"א מבואר שא"א דז"א הוא התפארת והז"א עצמו הוא יסוד, והיינו כי קו ימין הוא חסד ונצח, וקו שמאל הוא גבורה והוד, וקו האמצע הוא עיקר הז"א. הגילוי של זה הוא כי היסוד הוא איבר קצר שהוא מהות הז"א שהוא זעיר, משא"כ התפארת יש לו ג' שלישים של מים, לכן הא"א שבז"א הוא התפארת, והיסוד הוא הזעיר. והיינו דתפיסת החג"ת שהוא התפארת דז"א שהוא א"א דז"א נכללין הנה"י בחג"ת, ותפיסת היסוד שהוא תפיסת הנה"י שהוא ז"א דז"א נכללין החג"ת בנה"י. והיינו כי יש גילוי שהנה"י עולה לחג"ת בז"א עצמו והוא כי פעמים היסוד מתחיל ממקום הטבור, ואזי עיקר מציאותו הוא חג"ת, א"א דז"א, והבן.

וביניקה פרצוף שלם כלול מחג"ת ונה"י ג"כ כנ"ל: מציאות הנוק' יש בה נקודת אחת, אולם מצד שהיא עומדת מא' חורי הז"א במקום הנה"י שלו, אזי מתגלה בה מציאות של ג'. ולפ"ז מה שנתבאר שהנה"י המתגלה בז"א אינו נה"י גמורים אלא תלת גו תלת, אינו כהנה"י המתגלה בנוק' שהוא נה"י גמורים שהם רק ג'.

בדקות נוספת הנה נה"י נקרא 'לבר', אולם נה"י המתגלה בז"א שהוא בבחינת תלת גו תלת, היינו שכלול בו החג"ת, נמצא שאין גילוי של נה"י שהם לבר, לעומת כך הנה"י המתגלה בנוק', מתגלה שהם לבר. ובעומק מה שהז"א נותן לה נה"י דיליה שהם נעשים המוחין דילה, מתגלה נה"י שהם לבר לצורך הנוק', נה"י גמורים דעיבור בבחינת 'מעבר'. אולם בז"א עצמו מתגלה ג' רגלים שאז 'עולים לרגל' בבחינת עליה של הנה"י לחג"ת כי הנה"י הם תלת גו תלת.

לז"א הוא מבחינת נשמה ומעלה והיינו מבינה דיליה אבל הו"ק שלו הרי הם שלימים, ונמצא לשיטתו דהאמת הוא כדרוש א' שז"א תחילתו הוא כו"ק דגדלות.

המורכבות בהגדרת ז"א הוא דאין לפרש מציאותו האם הוא נה"י או ו"ק, אלא הוא הגדרה ממוצעת בין נה"י לבין ו"ק, והוא ענין שהיה תלת גו תלת, כלומר הגדרת תלת גו תלת מחד אינו נה"י כפשוטו ומאידך אינו ו"ק כפשוטו. לפ"ז מה שנאמר בדרוש א' שהוא היה ו"ק אינו ו"ק כפשוטו טו אלא ו"ק שהוא תלת גו תלת, ואזי הוא נקרא ו"ק דנה"י כהדרוש דפירקין כאן.

הנה הנוק' הגדרתה היא בסוד נקודה, והז"א יש לו ב' הגדרות, נה"י וו"ק. כאמור תחילתו הוא נה"י שהם בסוד ג' קוים כנ"ל, אך אינו נה"י כפשוטו אלא תלת גו תלת, כלומר מר אינו נה"י שהוא רק בסוד ג' קוים אלא הוא נה"י שגנוז בו תלת גו תלת, כלומר הג' של החג"ת כלולים במציאות של הנה"י, והיינו שגנוז בו חיבור דגופא כנ"ל, ובפרט כאשר הנה"י נכלל בחג"ת נגלה יותר חיבור דגופא כנ"ל.

הוזכר, שתלת גו תלת יש בו הבחנה עליונה מסוד א"א, ויש בו הבחנה תחתונה מסוד ז"א. בסוד א"א היינו שהנה"י נכללין בחג"ת, והם סוד קיפול הרגלין דא"א לצורך לידת הז"א. בסוד הז"א היינו שהחג"ת נכללין בנה"י.

לפ"ז יתבאר עומק הסתירה האם ז"א הוא ו"ק או נה"י, והתבאר שהוא בתפיסת תלת גו תלת שהיא בחינה ממוצעת בין ו"ק לנה"י, נמצא דמדין ז"א לעצמו כאשר החג"ת כלולין בנה"י אזי הוא נה"י לבד, אך מדין שורשו בא"א אזי הנה"י נכלל בחג"ת ועיקרו הוא חג"ת, בחינת ו"ק, ודו"ק.

נמצא שיש בז"א גם מציאות של נה"י וגם מציאות של ו"ק, והיינו כי הז"א ביחס להלבשה של א"א שאו"א הם המלבישים על חג"ת דא"א אזי הז"א הוא בחינת נה"י, אך מצד שורש הז"א בא"א, שזה אריך וזה זעיר, אזי הוא בבחינת ו"ק משורש הנה"י שנכללין בחג"ת, ואע"פ שבפועל הוא מלביש רק על נה"י דא"א, מ"מ לצורך לידתו של הז"א נעשה קיפול הרגלין בסוד נה"י שנכללין בחג"ת בחינת ו"ק, נמצא ששורש לידתו הוא בתפיסת חג"ת, אולם לידתו בפועל הוא בתפיסת נה"י, ונמצא שהיא תפיסה ממוצעת בין חג"ת לנה"י, תלת גו תלת, בחינת ו"ק דנה"י.

וע"י העיבור נגדל שנעשה בו פרצוף שלם דאחור גם החב"ד שלו, אמנם כל עצמן אינם רק הנה"י יען כי כל י"ס שבנצח וי"ס שבהוד וי"ס שביסוד אינם אלא כללות נה"י בכל ספי

⁷ ובזה יש הבחנה שאז התפארת הופך להיות הקצר והיסוד הוא הארוך, והוא סוד יעקב יוסף, מי למעלה ממך, ואכמ"ל.

אין עוד מלבדו

על העבודה

כתב בנפש החיים שער ג פרק ד וז"ל: והענין כי ודאי האמת. שמצדו יתברך, גם עתה אחר שברא וחדש העולמות ברצונו, הוא ממלא כל העולמות והמקומות והבריות כלם בשווי גמור ואחדות פשוט, "ואין עוד מלבדו" כמשמעו ממש, וכמו שכתבתי לעיל ממקראות מפורשים ובשם הרוקח ז"ל, וכמו שתקנו לנו קדמונינו ז"ל לומר קדם התפילה "אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא משנברא העולם", רוצה לומר אף שכבר נבראו העולמות ברצונו הפשוט יתברך, עם כל זה אין שום שנוי והתחדשות ח"ו, ולא שום חציצה מחמתם בעצמות אחדותו הפשוט, והוא הוא גם עתה כקדם הבריא, שהיה הכל מלא עצמות אין סוף ברוך הוא. גם במקום שעומדים העולמות עתה.

ושם בפרק ו וז"ל: ואף שבאמת שמצדו ית' המשיג עצמותו הוא מלא את כל בהשוואה גמורה בלא שום חציצה ולא שום חילוק ושינוי מקומות כלל רק הכל אחדות פשוט גקודם הבריא ממש אבל אין אנחנו יכולים וגם לא הורשינו ליכנס כלל להתבונן בינה בזה הענין הנורא לידע ולהשיג איך אדון יחיד ב"ה מלא את כל וכל המקומות באחדותו פשוט ושינוי גמור. חלילה וחלילה.

ובפרק יא כתב וז"ל: וזהו ג"כ בכלל ענין יחוד פסוק ראשון דקריאת שמע ה' אלקינו ה' אחד. ר"ל לכיון שהוא יתב' הוא אלקינו בעל הכחות ומקור שורש נשמתנו וחיותנו ושל כל הברואים והעולמות. ואף שברא והמציא מציאות כחות ועולמות ובריות עכ"ז הוא בבחי' הוי"ה ואחד מצדו יתב' שאין הברואים כולם חוצצים ח"ו כלל נגד אחדותו הפשוט יתברך הממלא כל ונקרא גם עתה הוי"ה ואחד.

ועיין שם עוד רבות בכל דבריו בפרקים אלו.

והנה מדרגה זו של אין עוד מלבדו כפשוטו, סכנה גדולה לגעת בה, משום שהיא עוקרת כל גדר עולם וכל דין תורה ומצוות. ועל כן הדרך היחידה לגעת שם היא מכוח האמונה, להאמין שמציאות זו קיימת, אמנם אין לנו שם כל השגה.

על התורה

מצד מדרגת הכתר תכלית הבריאה גזיה למעלה למעלה, וזהו מדרגת אין עוד מלבדו כפשוטו. אמנם צ"ח לא עסק בזה כלל, ועל כן התחיל מה שחקרו החכמים לידע סיבת בריאת העולמות, והיינו מלד מדרגת החכמה שלא משיגה אין עוד מלבדו פשוט אלא מחפשת חקירה. אבל אכן המדרגה העליונה היא אין עוד מלבדו כפשוטו.

והנה יש מדרגה צה הנצרך תופס שכל חיותו אינה אלא מהצורה והוא תלוי רק בו יתברך שמו⁶, וזו מדרגת חיה-חכמה, צנחנת 'החכמה מאין תמלא', והיינו חיות-חיה שמקורה נכתר. ויש מדרגה עליונה יותר צה האדם תופס אין עוד מלבדו כפשוטו, וכדברי הנפש החיים בשער ג, שישנה מדרגה מלידו יתברך של אין עוד מלבדו כפשוטו.

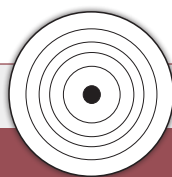
⁶ עיין ליקוטי תורה פרשת כי תצא דף מז סוף ע"א

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב
שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 605-313-6660
books2270@gmail.com

בס"ד

צורת אדם בנושא פאת הזקן

יום שלישי יב' תמוז תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים

20:30

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
פקס 03.548.0529

© כל הזכויות
שמורות
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com